N°. 6. A°. 1839.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag 8 Januarij.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

VERSLAG DER CENTRALE AFDEELING OMTRENT HET ONTWERP TOT VASTSTELLING DER BEGROOTING VAN MIDDELEN VOOR 1839.

Na de antwoorden der regering tot dit ontwerp betrekkelijk, hadden de afdeelingen nog sommige bedenkingen dienaangaande. Dezelve golden de *grondbelasting*. het *personeel*, de *brandstoffen*, de *suiker*, *in- en uitgaande regten* en de *administratie der middelen.*

Betrekkelijk de *grondbelasting* kon men in de derde afdeeling niet toegeven, dat het weigeren van tijdelijken vrijdom der verhooging van grondlasten voor nieuwe ontginningen of droogmakerijen, behoort te worden afhankelijk gemaakt van het verzuim van formaliteiten bij de wet van 3 frimaire, VIIe jaar, voorgeschreven.

Omtrent het *personeel* kon men in de derde afdeeling evenmin aan den minister toegeven, dat er geene overdrijving van dit middel plaats zou hebben, daar men in eenige streken van Gelderland wezenlijke landbouwers, welke paarden in gemengd gebruik houden, noodzaakt, om daarbij eenen knecht van weelde aan te geven.

Ten aanzien der *brandstoffen* kwam het aan de eerste afdeeling vreemd voor, dat zoodra door de traktaten met Duitschland en Engeland is verbroken het verband tusschen de belasting der steenkolen en die van den turf, dat verband of die evenredigheid niet spoedig bij eene afzonderlijke wet is hersteld geworden. Het schijnt haar niet overeenkomstig met eene goede staats-huishoudkunde, alzoo den vreemdeling het voordeel te geven, en het inlandsch product de nadeelige gevolgen te doen dragen van een verschil van gevoelen tusschen de regering en de Staten-Generaal.

De vijfde afdeeling gaf middelen op tot het voorkomen van fraudes en eene billijke werking der wet op den turf, met behoud van het volle beloop der belasting, gepaard met eene meer gemakkelijke en min kostbare perceptie.

Betrekkelijk de *suiker* merkte de tweede afdeeling aan, dat, indien de bij haar ingekomene informatiën gegrond zijn, de tegenwoordige wetgeving op dit stuk oorzaak zal wezen, en reeds is, van het verval van die raffinaderijen, waarin de ruwe suikers nog zonder stoom worden geraffineerd; — dat de oorzaak van dat verval algemeen wordt toegeschreven aan de veel grootere voordeelen, welke de stoomraffinaderijen uit de afschrijving genieten, dan zij waarin op eene andere wijze wordt gewerkt; — dat alzoo alhier bestaat een ongelijk gevolg van begunstiging, die niet van onbillijkheid is vrij te pleiten, vooral omdat [illegible] is het resultaat van betere en meerdere industrie, maar van het maken van een minder goed fabrikaat in de stoomfabrieken; — dat de wegneming van dit onderscheid alzoo niet alleen billijk maar pligtmatig is.

Wat betreft de *in- en uitgaande regten*, gaf de eerste afdeeling den wensch te kennen, dat de regering weder mogt overgaan tot eene voordragt ter vrijstelling van inkomende regten voor goederen, aangevoerd wordende uit de Westindische bezittingen van den staat, en dat zoodanige voordragt niet vermengd wierd met daaraan geheel vreemde zaken.

Indien de leden der eerste afdeeling soms mogten goedvinden zich niet bij bloote wenschen te bepalen, waaraan de natie eigenlijk niets heeft, zouden zij krachtens het regt hetwelk de grondwet en hunne bestemming hun geeft, zelven eene zoodanige voordragt aan de regering kunnen doen. Iets dergelijks voorzeker is veel minder gebruikelijk bij onze vertegenwoordiging dan wenschen en *hoop*; maar wij kunnen toch niet denken, dat daarom de hier betrekkelijke artikelen der grondwet zouden zijn verwenscht of verhoopt. In onze grondwet, in het boekje onzer grondwet ten minste, luidt nog altijd artikel 113: *De Staten-Generaal hebben hes regt om aan den koning voorstellen te doen;* — art. 114: *De voordragt daartoe behoort bij uitsluiting aan de Tweede Kamer.* Nu schijnt het zeer natuurlijk, dat de regering, wanneer zij eene voordragt onnoodig keurt, dezelve niet doet. Doch minder natuurlijk zou men het kunnen noemen, dat de leden der Tweede Kamer, eene voordragt noodig keurende, dezelve toch niet doen. Maar onze Tweede Kamer heeft eene »onbegrijpelijke staatkunde" uitgevonden. Hare wegen zijn diep.

»Het schijnt toch tijd (meent verder de eerste afdeeling), dat de ingezetenen van deze ook zoo belangrijke bezittingen (de Westindische) niet langer *verstoken blijven* (ten gevolge van het niet doen eener voordragt door leden der Kamer?) *van hun in billijkheid toekomende voordeelen*, en het zoude hard voor hen zijn, het slagtoffer te blijven van eenig hun geheel vreemd *bestaand geschil* (ad notam voor de uitkramers van eenstemmigheid) tusschen de regering en de Staten-Generaal, aangaande dikwijls zeer uiteenloopende doch in één voorstel te zamen gebragte voorwerpen van wetgeving."

De vijfde, de meeste leden der tweede en de vierde afdeeling gaven mede verlangens te kennen naar nieuwe wetsontwerpen dienaangaande.

In afwachting dat onze vertegenwoordiging van het bloote verlangen tot afdoender middelen overga, gelieven de Westindische even als de Oud-Nederlandsche ingezetenen zich met hoop te vergenoegen. Oud-Nederland en welligt ook de Oud-Nederlandsche koloniën zijn toch reeds in vele opzigten zoo oud, zoo onbegrijpelijk oud, dat hare ingezetenen zeer wel, zonder het misschien zelven te weten, tot den staat van geraamten zijn overgegaan; en dan zou slechts de poezie of profetie van ik weet niet welken Duitschen schrijver vervuld wezen: *Die Hoffnung ist eine prächtige Tafel, voll goldene, leere Schüsseln, die Gäste sind Gerippe.* »De hoop is eenen prachtige tafel, vol gouden, ledige schotels; de gasten zijn geraamten."

RUSLAND.

St. Petersburg, 26 *december*. Volgens eene officiële tabel, die dezer dagen bekend gemaakt is, hebben de gezamenlijke Russische goudmijnen, van het jaar 1823 tot aan het einde van 1838, eene waarde van 22,467,025 dukaten opgeleverd.

DUITSCHLAND.

Uit Frankfort schrijft men: Het bevestigt zich ten volle, dat de ten uitvoerlegging van het gewijzigde traktaat van 15 November 1831 verdaagd geworden is. Denkelijk heeft Frankrijk dit van de overige mogendheden verkregen. Naar men verneemt, had de Fransche gezant, graaf *Bresson*, te Berlijn, veelvuldige conferenciën met den minister van buitenlandsche zaken, den heer *v. Werther*, en dat wel betrekkelijk de Hollandsch-Belgische zaak. Wapengeweld zal er vooreerst tegen België niet worden gebezigd, dit is zeker, ofschoon de Frankforter correspondent van het *Handelsblad* nog den 22sten aan hetzelve schreef, dat hij uit eene bron die het meeste vertrouwen verdiende, kon verzekeren, dat er eerlang eene Pruissische leger-afdeeling aan de Belgische grenzen zamengetrokken zou worden. — Men wil integendeel aan de Belgen tijd laten om tot betere bezinning te komen, en inderdaad slaat dan ook een gedeelte der Belgische pers eenen bezadigder toon aan; spoedig zal men in België inzien, dat het der moeite niet waard is, om de betrokkene gedeelten van Limburg en Luxemburg oorlog te voeren. (*Frankf. Merk.*)

Frankfort, 30 *december*. Hier koestert men de volkomenste overtuiging, dat noch het tegenwoordige Fransche ministerie, noch het ministerie der coalitie, dat het misschien vervangen zal, eene breuk tusschen Frankrijk en de overige mogendheden wegens België's onregtmatige grondgebieds-vorderingen, zal wagen. (*K. v. u. f. D.*)

Frankfort, 3 *januarij*. De oorlogsgeruchten, of liever de geruchten van krijgszuchtige opgewondenheid, die wij voortdurend uit België vernemen, wekken hier niet de geringste bezorgdheid. Hetgeen inzonderheid iedereen gerust stelt, is het vertrouwen op den ernstigen wil des Duitschen bonds, om tot de beslechting der Nederlandsche zaak krachtig mede te werken, en daarbij het regt van Duitschland tegenover de aanmatigingen van eenen vreemden staat nadrukkelijk te handhaven. Wel is waar zal de ontruiming der betrokkene gedeelten van Luxemburg en Limburg eerst in de helft der volgende maand plaats hebben, en zullen er alvorens geene buitengewone militaire maatregelen door den bond worden genomen, in-[illegible] het *status quo* in het Luxemburgsche niet schendt; doet het dat, zoo zal er uit Luxemburg het noodige worden geantwoord. (*Köln. Zeit.*)

PRUISSEN.

Aken, 2 *januarij*. De *Indépendant* gelooft niet aan de tijding, dat er in de Rijnprovincie geen leger zamengetrokken wordt, en meent dat Pruissen dit slechts bekend maakt om zich in stilte toe te rusten, en België dan plotseling te overvallen. De *Indépendant* is deswege zeer ongerust en vermaant België op zijne hoede te zijn. Die gansche angst is veroorzaakt door de 180 rekruten, die, gelijk als in elk ander jaar, zich bij het bataljon, dat te Aken garnizoen houdt, hebben vervoegd; hetgeen echter nog geene groote oorlogzuchtige plannen aanduidt. Geschiedde het evenwel ooit, wat te betwijfelen is, dat Pruissen het bezetten van Limburg op zich name, zoo kan de *Indépendant* overtuigd zijn, dat dit niet bedekter wijze, maar zeer openlijk en eerst na voorafgaande aankondiging plaats zal hebben. (*Aachn. Zeit.*)

Keulen, 3 *januarij*. Ten gevolge der thans heerschende zachte luchtsgesteldheid, is men dezen middag begonnen de schipbrug weder te leggen.

FRANKRIJK.

Parijs, 4 *januarij*. In de zitting van de kamer der afgevaardigden, welke heden heeft plaats gehad, is het ontwerp van adres door den voorzitter voorgelezen. Het stuk is van den volgenden inhoud:

»Sire! De kamer van afgevaardigden verheugt zich met u over den voorspoed des lands. Deze voorspoed zal zich meer en meer ontwikkelen te midden van den vrede, dien wij hebben gehandhaafd, en waarvan eene voorzigtige en vaste staatkunde ons alleen den duur kan verzekeren."

»Onder eene regering, naijverig op onze waardigheid, die onze bondgenootschappen handhaaft, zal Frankrijk steeds in de wereld en in de achting der volken den rang bewaren, welken aan hetzelve toekomt, en waarvan het niet wil afdalen."

»Uwe majesteit hoopt, dat de te Londen hervatte conferenciën nieuwe waarborgen aan de rust van Europa en aan de onafhankelijkheid van België zullen geven. Wij koesteren opregte wenschen voor een volk, met hetwelk de overeenkomst van beginselen en belangen ons innig verbindt. De kamer wacht den uitslag der onderhandelingen af." (*)

»Gij kondigt ons aan, sire, dat, krachtens eene verbindtenis met den h. stoel, onze troepen Ancona verlaten hebben. Wij hebben schitterende bewijzen van onzen eerbied voor de tractaten gegeven. Maar wij betreuren, dat deze ontruiming niet hebbe plaats gehad onder meer gunstige omstandigheden, en met waarborgen, welke eene wijze en voorziende staatkunde had moeten bepalen. (Beweging. Opschudding. Zeer wel! aan de linkerzijde.")

»Eene verwikkeling is tusschen uwe regering en Zwitserland ontstaan. Wij wenschen, dat dezelve de betrekkingen van [illegible] vriendschap, welke

de beide landen verbonden, en die nog door de staatkundige gebeurtenissen van 1830 waren versterkt, niet verzwakt hebbe.

»Het is met eene diepe smart, dat wij Spanje door de gruwelen van den burgeroorlog zien verdelgen. Wij wenschen vurig, dat het bestuur van uwe majesteit, door bij voortduring aan de zaak van de koningin *Isabella* die ondersteuning te geven, welke de belangen van Frankrijk medebrengen, in overeenstemming met zijne bondgenooten, al deszelfs invloed aanwende, om een einde te stellen aan zulke betreurenswaardige losbandigheden." (Beweging.)

»De kamer, levendig door de tegenspoeden van Polen getroffen, hernieuwt hare voortdurende wenschen voor een volk, welks aloude nationaliteit onder de bescherming der tractaten is geplaatst." (Langdurige beweging.)

»De hoon en de plunderingen, welke onze landgenooten in Mexico ondergaan hebben, vorderden eene schitterende voldoening. Uw gouvernement heeft dezelve moeten eischen. De kamer hoopt, dat hetzelve, om daartoe te geraken, spoedige en beslissende maatregelen zal genomen hebben."

»Wij juichen met uwe majesteit den voldoenden staat van onze Afrikaansche bezittingen toe. Wij hebben het vaste vertrouwen, dat deze toestand zich met elken dag zal verbeteren, dank der krijgstucht van het leger, der regelmatigheid van de administratie en der weldadige werking van eene verlichte godsdienst." (Beweging in verschillende rigtingen, langdurige opschudding.)

»Uwe majesteit heeft ons in eene der vorige zittingen aangekondigd, dat aan ons voorstellen zouden worden gedaan, betrekkelijk het remboursement van de openbare schuld, zoodra de staat der financiën dit zoude toelaten. De meer en meer voordeelige toestand van het openbare inkomen geeft ons het regt om te hopen, dat de medewerking van uw bestuur niet langer aan dezen belangrijken maatregel zal ontbreken."

»De behoeften van onze koloniën en van onze scheepvaart zullen het voorwerp van al onze belangstelling zijn. Wij zullen ons beijveren, dezelve overeen te brengen met de belangen van onzen landbouw, waarvan de ontwikkeling van zoo groot gewigt is voor de welvaart des lands."

»De kamer zal met dezelfde zorg de ontwerpen van wet onderzoeken, welke bestemd zijn, om de beloften van het charter te verwezenlijken, en nieuwe verbeteringen te brengen in de algemeene wetgeving, als ook in de verschillende takken van het openbaar beheer. Onze wenschen betreffen ook een ontwerp van wet, ten aanzien der organisatie van den staf van het leger." (Opschudding.)

»Sire, wij deelen ten volle in uwe verwachtingen en in uwe vrees, in uwe vreugde en in uwe smart. Geheel Frankrijk heeft de geboorte van den *graaf van Parijs* met zijne toejuichingen begroet. Geve de hemel, dat niets zulke zachte gewaarwordingingen store! Wij omringen met onze hulde de wieg van dien jongen prins, die aan onze liefde en aan de wenschen van het vaderlad is gegeven."

»Even als zijn vader, opgevoed in den eerbied voor onze instellingen, zal hij leeren kennen den roemrijken oorsprong van de dynastie, waarvan gij het hoofd zijt, en nimmer vergeten, dat de troon, dien hij eenmaal moet bekleeden, is gegrondvest op het alvermogen van den nationalen wil." (Langdurige beweging.)

»Wij vereenigen ons, sire, even als alle Franschen, met de gevoelens van huisselijk geluk en godsdienstzin, waarmede deze gelukkige gebeurtenis u, als vader en als koning, bezielt."

»Wij zijn er van overtuigd, sire, dat het innige verband der binnen de constitutionele grenzen beperkte staatsmagten alleen de zekerheid des lands en de kracht van uw gouvernement kan bevestigen."

»Een krachtig en gematigd bestuur, steunende op grootmoedige gevoelens, naar buiten de waardigheid van uwen troon doende eerbiedigen, en naar binnen dezelve met de verantwoordelijkheid beschermende, is de zekerste waarborg van de medewerking, welke wij zoo zeer te harte hebben u te verleenen. Sire, laat ons vertrouwen stellen in de kracht onzer instellingen; zij verzekeren, twijfel er niet aan, uwe regten en de onze, want wij houden het voor waar, dat de constitutionele monarchie te gelijk waarborgt de vrijheid der volken, en die vastheid, welke de grootheid der staten uitmaakt."

Na eene korte woordenwisseling worden de beraadslagingen over dit ontwerp op aanstaanden maandag bepaald. De vergadering wordt te midden van eene groote opschudding opgeheven, terwijl een groot aantal afgevaardigden in de zaal verblijven, en zich in levendige gesprekken mengen; voornamelijk worden de ministers door vele leden, die als aanhangers van het bestuur bekend staan, als bestormd.

— Het zooveel geruchts makende proces van den heer *Gisquet* tegen den verantwoordelijken uitgever van den *Messager* is heden ten einde gebragt. In den loop der debatten is het maar al te zeer gebleken, dat deze voormalige prefect van policie zich inderdaad aan ongeoorloofde begunstiging van bijzondere personen heeft schuldig gemaakt en daarbij ook zijne eigene belangen niet geheel uit het oog verloren. Nadat dit geding acht dagen geduurd had, heeft de jury den bedoelden verantwoordelijken uitgever niet schuldig verklaard aan laster, wat het bijzondere leven van den heer *Gisquet* betreft, maar daarentegen gemeend, dat er laster bestond, ten aanzien van een openbaar ambtenaar, zoodat de *Messager* is veroordeeld tot eene boete van 100 franken. Deze geringe boete, welke het minimum der straf is, schijnt als geene genoegzame voldoening voor den heer *Gisquet* aangemerkt te zijn geworden. Althans behelst de *Moniteur* een koninklijk bevelschrift, waarbij genoemde heer uit zijne betrekking van lid van den staatsraad wordt verwijderd.

BELGIE.

Brussel, 5 *januarij*. Volgens den *Commerce Belge* liep alhier het gerucht, dat het Belgische bewind dezen morgen officiële depêches uit Londen zoude ontvangen hebben, welke aan hetzelve bekend maken, dat de Londensche conferencie, hare vroegere besluiten handhavende, tot 1 julij e. k. het *status quo* had verlengd, dat het gevolg is van de conventie van 21 mei 1833, doch op voorwaarde, dat na dit nieuwe uitstel België en Holland het tractaat van 15 november 1831 zullen ten uitvoer leggen.

(*) *Votre majesté espère que les conférences reprises à Londres donneront de nouveaux gages au repos de l'Europe et à l'indépendance de la Belgique. Nous faisons des voeux sincères pour un peuple, auquel nous lie étroitement la conformité des principes et des interêts. La chambre attend l'issue des négociations,*

— De *Indépendant* behelst het berigt van het daarstellen van een centraal-comité te Brussel, waarvan de strekking is, om in geheel België den tegenstand tegen de 24 artikelen op eene ruime schaal te organiseren. Genoemd blad voegt daarbij eene formele afkeuring van deze pogingen, welke niet dan onrust en wanorde kunnen stichten, en waarvan de invloed op den uitslag der onderhandelingen over de Hollandsch-Belgische zaak hoogst ongunstig moet werken. Ten slotte vermaant de *Indépendant* de burgers, om zich niet in dezen valstrik te doen vangen, en voegt daarbij den wensch, dat het aan het Belgische bewind niet aan kracht zal ontbreken, om deze woelingen met goed gevolg te beteugelen.

NEDERLANDEN.

Arnhem, 7 *januarij*. Het laatste nommer der ministeriële *Revue des deux Mondes* (1 jan.) spoort de oppositie in de kamer van gedeputeerden sterk aan om zich onbewimpeld omtrent het voorname vraagpunt, de Nederlandsche zaak, te verklaren. Het ministerie schijnt zich verzekerd te houden, dat de groote meerderheid der kamer geen oorlog wil, en wenscht dus in het ontwerp-adres van antwoord eenen volzin, die de kamer nopen zou tusschen de goedkeuring der handelwijze van het ministerie of eene breuk met Europa te kiezen. De heer *Thiers* vooral, wordt als het ware gestart, om zich onbewimpeld te verklaren. »De kamer wil geen oorlog (zegt de *Revue*). Maar de heer *Thiers* wil dien zeker ook niet. Verstoken van de staatsgeheimen sinds twee jaren en langer, kent hij den stand der onderhandelingen niet. Zijn gevoelen, zonder twijfel, is, dat in Spanje, in België en elders, de mogendheden voor Frankrijk wijken zullen. Er zijn twee verschillende gevoelens. De heer *Molé* heeft, namens het gouvernement, verklaard, in de kamer van pairs, dat het traktaat der 24 artikelen al de kracht heeft van een geratificeerd verdrag, want het is de acte die de onafhankelijkheid van België in het oog der mogendheden heeft gegrondvest, en het is de eenige. België is niet Frankrijk, België heeft geen 30 millioen inwoners, geen 100 mijlen kust, geen militaire roem van 800 jaren, om te antwoorden aan de sommatiën dergenen die het vragen wat het is. — — België heeft dit wijselijk gevoeld, toen het te Londen om de 24 artikelen aanhield, die het thans zou willen ter zijde schuiven; toen zijne gevolmagtigden de vijf mogendheden verzochten, dat die 24 artikelen mogten worden verkeerd in een traktaat door haar gewaarborgd, ook zonder de ratificatie van den koning van Holland, *ten einde* (*gelijk de nota van 14 november 1831 zegt*) *België en deszelfs souverein onmiddellijk plaats nemen mogten in den gemeenschappelijken kring der erkende staten.*"

— Gisteren morgen is de alhier nieuw gebouwde kerk voor de hervormde gemeente plegtig aan de dienst des Heeren toegewijd door onzen oudsten leeraar, den Weleerw. Heer *H. H. Donker Curtius*, die daartoe tot tekst gekozen had DEUT. 32 vers 3[b], *geeft onzen God grootheid!*

BEURSBERIGT.

AMSTERDAM, den 6 Januarij, ten 5 ure.

Certificaten Werkelijke schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $54\frac{9}{16}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{9}{16}$, $\frac{1}{2}$.
Kansbiljetten $f\,25\frac{15}{16}$, 26, $25\frac{15}{16}$, $\frac{7}{8}$.
Handelmaatschappij $4\frac{1}{2}$ pCt. 175.
Portugal 3 pCt. $20\frac{1}{8}$.
Ardoins à 85 pond, 5 pCt. $16\frac{1}{8}$, $\frac{9}{16}$.

De handel in bovenstaande fondsen was heden niet uitgebreid; evenwel was de stemming in binnenlandsche eenigzins flaauwer. Van buitenlandsche waren Ardoins iets lager; 3 pCt. Portugeesche iets williger; in de overigen ging niets om.

Mengelwerk.

Nationale schuld of nationaal vermogen, zegen of vloek?

(*Ingezonden.*)

De beoordeeling van het in de jaren 1793—1815 door Engeland gevolgde financiële stelsel heeft onlangs tot eene belangwekkende polemiek in een van de Amsterdamsche dagbladen aanleiding gegeven. Aan de eene zijde (door JANUS) werd het stelsel van vermeerdering der staatsschuld en belastingen warm verdedigd, ja geprezen; aan de andere zijde (door ......R) even levendig wedersproken. De strijd, onder de banier van Engeland gevoerd, *gold ook Nederland*. Waarschijnlijk om die reden heeft de *Avondbode* — alhoewel bij verscheidene gelegenheden zijne kolommen gaarne voor de bijdragen van den schrijver openende — geaarzeld, de *eindverklaring* van de laatstgenoemde partij op te nemen. De *Arnhemsche Courant* heeft meer dan eens hare denkwijze over de gestadige vermeerdering van nationale schuld en belastingen, alsmede over de noodzakelijkheid van bezuinigingen te kennen gegeven, de gebreken en noodlottige gevolgen van een tegenovergesteld financiëel stelsel aangetoond. Haar orgaan schijnt derhalve zeer gepast tot wederlegging van de gevaarlijke denkbeelden van JANUS (in den *Avondbode*); te gevaarlijker, naarmate de bedrevenheid en elegante stijl van den steller zekeren schijn van waarheid aan dezelve wist bij te zetten.

Daar vele lezers van de *Arnhemsche Courant* niet met de voorafgegane polemiek bekend zijn, zoo volgt hier eene zinsnede uit de vertoogen van beide partijen, waaruit de wederzijdsche strekking en zienswijze zoo tamelijk blijkt.

In ENGELAND'S GELDLENINGEN, II, (*Avondbode* van 9 october) was gezegd:

»Wanneer in een land, dat 100 millioen aan numerair heeft, de regering gedurende twintig jaren jaarlijks tien millioen tegen een equivalent van daartoe gecreëerde fondsen opneemt, *welke tien millioen numerair* (hetgeen vooral in het oog te houden is) *telkens door de rijks-uitgaven in de*

massa der algemeene circulatie terugtreden, zoo bestaat na verloop van twintig jaren het algemeen geldelijk vermogen van 100 millioen numerair *even als te voren*, en daar is *bijgekomen* een vermogen van 200 millioen aan inschrijvingen op de rijks-boekrekening. Mogen die 200 millioen al beneden pari staan, zij het tegen 50 ten 100, zoo representeren zij ten minste eene geldswaarde van nog 100 millioen, die geenszins louter *ideaal*, maar tegen den koers te *realiseren* of door beleening *tot elke voorkomende onderneming te gebruiken is.*"

En in het WEDER-ANTWOORD (*Avondbode* van 22 october) was daarop geantwoord: »Indien die redenering gegrond ware, dan zoude eindelijk de zoo lang te vergeefs gezochte steen der wijzen ontdekt, en aan elk land het middel gegeven zijn, den nationalen rijkdom tot elke gewenschte hoogte op te voeren; slechts voor hen, die het onschatbare geheim niet kennen, zoude de geld-kwestie nog eenig bezwaar kunnen opleveren; de ingewijden daartegen zouden niet slechts kanalen, straatwegen, spoorwegen in alle rigtingen kunnen aanleggen, maar ook nog veel kostbaarder ondernemingen zouden hen niet afschrikken: want hoe meer schulden, hoe rijker, hoe bloeijender, hoe gelukkiger het land! — Het spijt ons, dat wij den schoonen droom niet verder mogen volgen; uit het verhevene rijk der phantasie trekt ons de onwêerstaanbare magt der gevoellooze cijfers met reuzengeweld naar beneden. — Doch wij zullen den geëerden steller toonen, dat wij ZEd. begrepen hebben, door het gekozen voorbeeld op eene nog eenigzins grootere schaal te brengen. Dat land met zijne 100 millioen numerair nam niet slechts gedurende 20, maar gedurende achtereenvolgende 50 jaren, niet slechts 10, maar 20 millioen jaarlijks op, *die telkens door de rijks-uitgaven in de algemeene circulatie terugtreden*; het neme verder de voor deze leeningen benoodigde rente op, en, om den rijkdom regt te vermeerderen, onderstelle men, dat de 5 pCt. schuldbrieven doorgaans tegen 83½ pCt. worden uitgegeven. Dan zal het land, na verloop dier 50 jaren, zich in eenen almagtigen rijkdom aan publieke effekten verheugen; het gelukkige land zal dan buiten zijne 100 millioen numerair, die een dood iets zijn, nog een levendig vermogen van bijkans zeven duizend millioen bezitten, *die geenszins louter* IDEAAL, *maar tegen den koers te* REALISEREN, *of door beleening* TOT ELKE VOORKOMENDE ONDERNEMING TE GEBRUIKEN ZIJN. Jammer maar, dat dit gelukkige land dan ook voor de betaling eener jaarlijksche rente van ruim 348 millioen gulden zal moeten zorgen, en zoo die kleinigheid niet mogt op te brengen zijn, zich failliet zal moeten verklaren. ZEd. zal ons misschien in bedenking geven, dat ook de inkomsten van het land met 350 millioen zijn vermeerderd. Toegegeven, bijaldien de geheele massa der gedurende een tijdperk van 50 jaren uitgegeven effecten uitsluitend binnen 's lands is gebleven, niet ook de vreemdeling zich van een gedeelte er van heeft meester gemaakt; — maar is zoodanig eene vermeerdering van het jaarlijksche inkomen van 350 millioen ook toereikend, om de uitgaven of de belastingen met eene gelijke som van 350 millioen jaarlijks te verhoogen? Zouden niet mogelijk deze belastingen grootendeels op eene geheel andere klasse drukken, dan die het inkomen derzelve geniet? Zoude dan niet toepasselijk worden, wat de schrijver zoo juist aanmerkt? »Kwame het er toe, dat de schatpligtige, om die lasten op te brengen, zijn eigendom zelf moest aanspreken, zoo had de staat het benoodigde gedeelte van de inkomsten der ingezetenen overschreden, en zulk een financie-stelsel zou alleen door volstrekten nood te billijken en ten allen tijde te betreuren zijn."

In zoodanig geval de staatsschuld te vernietigen, zoude ontwijfelbaar eene groote ramp zijn; verbindtenissen, die eenmaal bestaan, moeten uit regtvaardigheid zoowel als in het belang der algemeene welvaart geëerbiedigd worden. — Maar even daarom behoort in elke wel geregelde staatshuishouding er voor gezorgd te worden, dat de schuld niet eene zoodanig noodlottige hoogte bereike, en daarom houden wij staande: *dat de hoogste noodzakelijkheid alleen het sluiten van nieuwe leeningen kan regtvaardigen.*

Men heeft ons oppervlakkigheid verweten, omdat wij zelve onze wederlegging beknopt en vlugtig noemden. Maar eene courant is geen boekwerk; men moet zich daar tot het gewigtigste bepalen. Evenwel is hetgeen *niet op den waterspiegel zweeft, derhalve alleen nog geenszins grondig*. De vertoogen van onzen kundigen bestrijder leveren daarvan een treffend bewijs. ZEd. is nadenkende, en voorzeker tevens bescheiden genoeg, om de gegrondheid dezer aanmerking toe te staan, »*in weerwil der zeer gezette nasporing van den tegenwoordigen toestand van het Britsche rijk*" en »*in weerwil dat ZEd's verklaringen op vollediger kennis berusten, dan men door enkele dagbladen-berigten kan verkrijgen.*" Welligt bewaart ZEd. de nadere en meer grondige behandeling van zeer beknopt ontwikkelde of slechts aangestipte denkbeelden voor een eigen boekwerk. Mogten wij niet lang er van verstoken blijven, want het onderwerp is voorwaar allergewigtigst en de literatuur nopens hetzelve zeer arm.

Nogtans mag ZEd. zich gerustelijk verzekerd houden, dat én zijn zoogenaamd verhaal én de daaraan geknoopte aanmerkingen zoo door ons als door een goed gedeelte van het publiek zijn begrepen geworden. Men heeft uit de vertoogen, ja reeds uit de eerste accoorden de juiste gevolgtrekking opgemaakt, dat het thema zoude worden behandeld, *hoe een rijk, in weerwil van den toestand van oorlog, van zware belastingen en van gestadige en aanzienlijke vermeerdering der rijksschuld, hoogere welvaart dan ooit kan genieten.* Het bewijs dezer stelling zou hoofdzakelijk door het tafereel van Engelands bloei, gedurende de jaren 1793—1815, geleverd worden: ja men ging zoo verre, te beweren, dat, zonder die zware belastingen, leeningen enz., zoodanige bloei nimmer zou zijn bereikt geworden. Aan onze zijde werd die schijnbare en kortstondige bloei van Engeland niet ontkend, maar aan geheel andere, toevallige, veelal uit den algemeenen oorlog op het vasteland en de inwendige rust van Engeland geboren omstandigheden toegeschreven; de tegenwoordige bedenkelijke toestand van Engeland echter als een natuurlijk, ja onvermijdelijk gevolg beschouwd der kunstige middelen, tot welke dit rijk twintig jaren lang heeft toevlugt genomen, terwijl ZEd., in tegendeel, juist den tegenwoordigen staat aan bijzondere omstandigheden wil wijten. *Deze bijzondere omstandigheden zullen zich telkens voordoen, wanneer een rijk verblind genoeg is het noodlottige voetspoor van Engeland te volgen.*

Daar hier geene *uitgebreide* toelichting der in het artikel: *Engeland's geldleeningen III* (*Avondbode* van 30 october) in het *Tegen-antwoord* (*Avondbode* van 31 october en 1 november) en in de *Hervatting* (*Avondbode* van 10, 12 en 13 november) geopperde meeningen, in tegendeel slechts de wederlegging van eenige meer algemeen belangrijke punten bedoeld wordt, zoo moeten wij dat gedeelte van het publiek, hetwelk in financiële aangelegenheden een bijzonder belang stelt, naar de geheele reeks van vertoogen verwijzen. Menigeen zal welligt eerder tot de lezing besluiten, nu het in *de Hervatting* door onze wederpartij uitgesproken is, dat hetgeen óf in geheel algemeene bewoordingen, óf met betrekking tot Engeland verhaald, bestreden en verdedigd is geworden, nog al veel op den tegenwoordigen staat van Nederland toepassing vindt.

Voornamelijk daarom hebben wij ons genoopt gezien tot beknopte, maar daarom niet oppervlakkige wederlegging van denkbeelden, tegenstrijdig met die, in het artikel *Krijg* (*Handelsblad* van 23 october en bijvoegsel) zoo warm door ons verdedigd. Onze geachte tegenstander kon niet meer in ons voordeel pleiten, dan door de herhaalde gulle bekentenis, dat ZEd. dit uitgebreid vertoog *Krijg* »zoo zeer eenstemmig met zijne inzigten heeft gevonden," maar ZEd. vervalt daardoor in tegenspraak met de eigene stellingen. Immers, bijaldien deze juist waren, dan zoude de tegenwoordige staat van zaken in Nederland allezins voldoende, en voor de toekomst heilbrengende zijn. Deze toestand komt in de meeste opzigten met dien van Engeland in de jaren 1793—1815 overeen. Nederland verkeert thans, zoo niet in daadwerkelijken oorlog, dan toch in staat van oorlog; ook Nederland verheugt zich in den uitvoer van aanzienlijke hoeveelheden van koloniale producten; ook Nederland was en is zelfs voortdurende gedwongen, tot buitengewone belasting der ingezetenen toevlugt te nemen; ook daar zijn dien ten gevolge de prijzen der eerste levensbehoeften verhoogd; ook Nederland stapelt geldleeningen op geldleeningen, zoo dat de staatsschuld naar evenredigheid reeds grooter dan die van Engeland geworden is, en al grooter en grooter dreigt te worden.

Omdat wij met vele anderen zoodanigen staat van zaken in het allerminst niet voor wenschelijk, veeleer deze opeenstapeling van schulden voor eene misschien onvermijdelijke, maar daarom niet minder bedroevende ramp houden, is in het artikel *Krijg* de noodzakelijkheid voor Nederland betoogd, uit zoodanigen toestand te geraken, hetzij door onderhandelingen, hetzij in het uiterste geval, door het zwaard; eene zienswijze, die moedig, ja, zoo men wil, vermetel uitgesproken, in het eerste oogenblik mogelijk minder weerklank vond, toch kort daarop door het antwoord der Staten-Generaal op de koninklijke aanspraak en vervolgens door de redeneringen der dagbladen (men vergelijke *Avondbode* en *Handelsblad* van 8 november) bevestigd geworden is. *Deze zelfde gedachte* is in de tegenwoordige discussie even warm door den steller verdedigd, en is daarin, indien het geoorloofd is, die uitdrukking te gebruiken, op eene algemeene en wetenschappelijke wijze volgehouden, wat in het artikel *Krijg* duidelijk uitgesproken is met de woorden: »DAAROM IS AFDOENING VAN ZAKEN VOOR HOLLAND EENE DRINGENDE BEHOEFTE; TEN HOOGSTE WENSCHELIJK DUS, DAT MEN ZIJN REGT ERKENNE EN NIET HETZELVE DWINGE, ZELF ZICH REGT TE VERSCHAFFEN; MAAR DAAROM OOK, ZOO ER OOIT EEN OORLOG OM GELD GEREGTVAARDIGD WAS, IS DIT ONTWIJFELBAAR BIJ HOLLAND HET GEVAL."

Zeer ten onregte derhalve, heeft men eene tegenstrijdigheid daarin willen ontdekken, dat aan de eene zijde het door Engeland twintig jaren lang gevolgde oorlogstelsel niet onbeperkt goedgekeurd, evenwel in het *woord* »KRIJG" de opvatting der wapens als eventuële noodzakelijkheid daargesteld wordt. Behoeft dit werkelijk eene verdediging? Men leze dan ook het voorafgegaan *woord* »VREDE." Men zal zich overtuigen, dat, niet onbekend met de schoone vruchten, met de rijke zegeningen van dien liefelijken knaap, de schrijver slechts met afgrijzen aan de plunder-, moord- en brandtoonelen des alles vernielenden monster-oorlogs denkt. Maar er is eene overweging, die bij eene edele natie alle anderen naar den achtergrond moet rukken — de instandhouding van 's lands onafhankelijkheid en eer. Daaronder is niet uitsluitend te verstaan de onafhankelijkheid tegenover andere mogendheden, wier instandhouding voor een klein volk soms onmogelijk wordt, maar ook de eer binnen 's lands *de getrouwe vervulling van alle verbindtenissen van den staat, de instandhouding van 's rijks aloud ongeschonden crediet.* Omdat de langere voortduring van een kostbaar *status quo* deze dierbare belangen ten hoogste bedreigt, daarom voornamelijk deed zich de oorlog, hoe ongelukkig dan ook, toch als het kleinere van twee ontzettende rampen voor. — Ware daarentegen de stelling van onzen geachten partijder de juiste, dan zoude het dwaasheid zijn, het ophouden van dien *status quo* te willen bespoedigen, dan zoude het onvergeeflijk zijn, te dien einde de wapens op te vatten; dan zou de geheele logica van het artikel *Krijg* te zamen storten, — maar dan moest hetzelve, als van elke soliede basis beroofd, zich ook niet in de toestemming en den bijval van hen verheugen, die het verhoogen der belastingen als een gelukkig middel beschouwen om den geldomloop, en het verhoogen van de staatsschuld als even gelukkig middel om het nationaal vermogen te vermeerderen, en die bij gevolg *het status quo voor de meest wenschelijke van alle mogelijke gesteldheden* moeten houden, aangezien daarmede, zonder bloedvergieten, alle voordeelen van eenen oorlog gepaard gaan (1).

(*Het vervolg hierna.*)

---

(1) Ter opheldering, welke misschien betrekkelijk dit artikel, en het verband waarin het met eenige andere in de *Arnhemsche Courant* geplaatste staat, noodig zijn mogt, merkt de Redactie aan, dat de Schrijver van dit stuk het *status quo* als *zoo allerverderfelijkst* beschouwt, dat hij *zelfs den oorlog*, wiens gevaar voor Nederland *gemakkelijker aan het algemeen te betoogen schijnt*, als boven hetzelve te verkiezen voorstelt. Men vergisse zich niet: de bedoeling van dit stuk is geenszins den oorlog, in de tegenwoordige omstandigheden, aan te bevelen, maar van het stelsel der regering af te schrikken, door den oorlog voor te stellen als het *wanhopig middel*, waartoe zij, ter vermijding van het bankroet, eindelijk hare toevlugt zou moeten nemen.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 6 Jan. 1 El 7 Palm 2 Duim; gewassen 12 Duim; gevallen 0 D.
Den 7 Jan. 2 El 0 Palm 0 Duim; gewassen 28 Duim; gevallen 0 D.

Advertentiën.

Heden beviel voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON, de Hoogwelgeboren Vrouwe *J. G. DE VAYNES VAN BRAKELL*, geboren *VAN OVERVELDT.*

WILLEMSOORD AAN DEN HELDER,
den 4den Januarij
1839.

Mijne geliefde echtgenoote, *J. E. A. VISSCHER BOURICIUS*, beviel heden voorspoedig van eene DOCHTER.

ARNHEM,
den 7den Januarij
1839.
J. D. VAN LEEUWEN.

Den 26sten Augustus 1838, overleed te BUITENZORG, op het Eiland JAVA, door een allernoodlottigst toeval; mijn oudste Zoon *WILLEM ADRIAAN SENN VAN BASEL*, in den ouderdom van ruim 34 jaren.

BRUMMEN,
den 4den Januarij
1839.
A. W. SENN VAN BASEL,
Gep. Generaal-Majoor.

Eenige Kennisgeving.

---

† † † Mr. *P. P. EVERTS*, Notaris, residerende te *Twello*, zal, op verzoek van den eigenaar, in de maand Februarij eerstkomende, op nader te bepalen tijd en plaats, in het openbaar veilen:

Het watervrije en rentegevende LANDGOED, *DEN DERNHORST*, alleraangenaamst gelegen onder *Twello*, aan den straatweg van *Deventer* op *Apeldoorn*, een half uur van genoemde stad; bestaande in een BOUWMANS-HUIS, waaraan een LANDHEERS-WONING; voorts BOUW- en WEILANDEN, groote TUINEN, VISCHVIJVERS, uitgestrekte LANEN en WANDELINGEN, en bijna elf Bunders uitmuntend AKKERMAALS- of EIKEN HAKHOUT; alles te zamen groot 19 Bunders, 8 Roeden en 70 Ellen.

Zuivering van Legaal Hypotheek.

Uit een exploit van *GERARDUS JOHANNES ELSENERUS VAN CAMPEN*, Deurwaarder bij de Arrondissements-Regtbank te *Arnhem*, van den 7den Januarij 1839, blijkt, dat, ten verzoeke van den Wel Edel Geboren Heer *ANTHONIJ LUDEN*, Ambachtsheer van *Stoutenberg*, wonende te *Amsterdam*, dewelke domicilie heeft gekozen ten huize van zijnen Procureur *A. BOONZAIER, Az.* te *Arnhem*, in de Koningstraat, F. N°. 38, aan den Heer Officier bij de Arrondissements-Regtbank te *Arnhem* is beteekend de acte van depôt ter griffie der zoo evengemelde Regtbank, op den 28sten December 1838 namens gemelden Heer *ANTHONIJ LUDEN* gedaan, van een gecollationeerd afschrift van een Proces-Verbaal van inzet en toeslag voor den Heer Mr. *E. G. ARDESCH*, openbaren Notaris, residerende te *Nijkerk*, Arrondissement *Arnhem*, Provincie *Gelderland*, te *Nijkerk*, ten huize van den Heer *H. VAN GREVEGOED*, in het *Heeren-Logement*, in tegenwoordigheid van getuigen, den 22sten Augustus en 5den September 1839 respectivelijk verleden, bij welk laatste Proces-Verbaal van toeslag de Heer *JAN FREZIE*, Stads-Secretaris van en wonende te *Nijkerk*, in hoedanigheid van gemagtigde van Vrouwe *ELIZABETH VAN THIELEN*, Echtgenoot van den Heer *FRANS HUBRECHT CROES*, Majoor bij de 14de Afdeeling Infanterie, garnizoen houdende te *Maastricht*, onder bijstand en magtiging van dezen haren Echtgenoot, aan genoemden Heer *ANTHONIJ LUDEN* heeft verkocht het ERF en GOED, *de Nautena*, ook wel de *Groote Flier* genaamd, bestaande in HUIS, BAKHUIS, SCHUUR, twee BERGEN, een KARNMOLEN, VARKENSSCHOT, en verder GETIMMERTE, HOF-, TABAKS-, BOUW- en WEILAND, met de daarop en omstaande BOOMEN en HOUTGEWASSEN, en daarbij behoorende PLAGGEVELDEN, gelegen onder de Gemeente *Nijkerk*, in het gehucht *de Nautena*, gekadastreerd Sectie B. N°. 345 tot en met 367, 534 tot en met 537, 539, 540, 544 tot en met 546, 606 tot en met 609, 611, 612 en 613, groot in alles 36 Bunders, 57 Roeden en 95 Ellen; benevens de Helft van den Opstal eener, op het tot dit Goed en Erf behoorend en onder gemeld Kadaster N°. 540 voorkomend Grondstuk *den Heldert* staande TABAKSSCHUUR, groot acht Hollen, onlangs nieuw getimmerd: zijnde het alles belend ten Oosten den eigendom van den Heer *A. VELSEN* en der Erven van wijlen den Heer *BOR*; ten Westen van den Heer *F. VAN DER STRAATEN VAN THIELEN*, ten Zuiden van *H. VAN DE HAAR*, en ten Noorden den Nautenaschen weg.

Zijnde dit depôt en de daarvan gedane beteekening, alsmede deze openbare kennisgeving geschied, ten einde dit Erf en Goed te zuiveren van legale hypotheken, waarmede hetzelve, volgens de vorige Fransche Wetgeving, onafhankelijk van alle inschrijving, en alzoo als onbekend, zoude mogen zijn bezwaard, en welk Regt van Legaal Hypotheek gedurende den termijn, bij de Wet op den overgang van de vroegere tot de nieuwe Wetgeving bepaald, zoo mede de wijze van zuivering, bij de zoo evengenoemde Wet zijn bewaard gebleven.

Arnhem, den 8sten Januarij 1839.

A. BOONZAIER Az.,
Procureur.

TE KOOP eene BAROUCHETTE, met ruime zittingen voor zes Personen, en Knechts-bank. — Te bevragen bij *J. GERRITSEN*, Mr. Smid op de St. Jansplaats te *Arnhem*.

Arnhem, den 6den Januarij 1839.

---

† † † Op den 18den Januarij aanstaande, des voordemiddags ten *elf* ure, zal, op het Huis *Hamcamp*, Gemeente *Diepenheim*, Provincie *Overijssel*, verkocht worden eene aanzienlijke partij zeer fraaije, zware EIKENBOOMEN en eenige zware BEUKEN, geschikt voor BALKEN, PALEN, SCHEEPSTIMMERHOUT enz. enz.; alles staande in bovengenoemde Gemeente.

---

† † † De posten van VADER EN MOEDER IN HET BURGER-WEESHUIS te *Tiel*, met den eersten April 1839 openvallende, zoo worden diegenen, welke hiertoe de vereischten meenen te bezitten, mits gehuwd, zonder kinderen en van de Hervormde Godsdienst, verzocht, zich voor den 1sten Maart, *franco* met de vereischte bewijsstukken, te adresseren aan den Boekhouder van gemeld gesticht,

P. VAN KRIEKEN.

---

† § † Er wordt gevraagd, om terstond in dienst te treden, eene BURGERJUFVROUW, van de protestantsche godsdienst, tusschen de 30 en 40 jaren, die voldoende getuigschriften van haar gedrag en hare bekwaamheid in het WOLLEN en LINNEN-NAAIJEN, benevens in het OMGAAN MET DE WASCH kan inleveren. — Het salaris zal naar verdiensten geëvenredigd zijn. — Iemand hierop achtgevende, vervoege zich ten spoedigste, met *gefrankeerde brieven*, onder Letter *A. B.* bij den Boekhandelaar *W. J. THIEME*, te *Zutphen*.

---

† § † Die iets te vorderen heeft *van* of verschuldigd is *aan* de Nalatenschap van wijlen *DERK LUIJSEN*, in leven Architect, gewoond hebbende, en overleden te *Zutphen*, gelieve daarvan, binnen veertien dagen, opgave te doen ten kantore van Mr. *M. J. VAN LÖBEN SELS*, Notaris te *Zutphen*.

---

† † † De Ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat hij den HANDEL IN WIJNEN, tot hiertoe onder de firma van *HOFFMAN HESSELLINK EN COMP* gedreven, met primo Januarij 1839 voor eigen rekening, en met medewerking van zijnen geachten vader, den Heer *W. F. HESSELINK*, deelgenoot der vorige firma, heeft begonnen; zullende het kantoor door hem gehouden worden ter plaatse, alwaar de firma van *HOFFMAN HESSELINK EN COMP* zulks gewoon was. — Dewijl het hem, om familie-aangelegenheden, niet geoorloofd was, de firma van *HOFFMAN HESSELINK EN COMP* te behouden, het geen hij anders gewenscht had, zal dezelve nu zijn, als onderschreven.

Hij neemt de vrijheid, zich aan de begunstigers der oude firma ten vriendelijkste aan te bevelen, belovende geene vlijt te zullen sparen om venoegen te geven.

Zutphen, den 31sten December 1838.

KEPPEL HESSELINK.

UITVERKOOP VAN GALANTERIËN.

De ondergeteekende heeft de eer het geachte publiek te berigten, dat hij alhier is gearriveerd en uitgepakt met eene fraaije partij geslepen en gegraveerd KRISTAL- en GLASWERK, alle soorten van NIEUWIGHEDEN IN HET FER DE BERLIN en eene groote partij GALANTERIËN, welke hij tegen de fabriekprijzen zal uitverkoopen.

J. SCHWARZMAN.

Het Magazijn zal woensdag morgen geopend zijn in het *Hof der Nederlanden* bij den heer *J. ROBERTS*.

Met toestemming van den Magistraat.

MUZIKALE EN DECLAMATISCHE AVOND;

GEGEVEN DOOR,

J. DE BREET,

Op de gewone Concertzaal

Woensdag avond, den 9den Januarij 1839.

De Entrée-biljetten, à *f* 1. en Programma's zijn verkrijgbaar bij den Boekhandelaar *J. G. MEIJER*, in de Turfstraat te *Arnhem*.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.